

Conceptverslag

CCvD Archeologie

Datum: 29 maart 2023
Tijd: 13.30 – 16.45 uur
Plaats: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
Versie: Conceptverslag (aangepast)

Aanwezig:

Bjørn Smit (BS)
Arno Verhoeven (AV)
Bart Vermeulen (BV)
Martijn van Gelderen (MvG)
Eli Gehasse (EG)
Marjolein vd Linden (MvdL)
Femke Tomas (FT)
Suzanne Wentink (SW)
Jeroen Flamman (JF)
Hans Koopmanschap (HKms)
Huib Jan van Oort (?)
Susanne Boogert (SB)
Floris van Oosterhout (FvO)
Henk van der Velde (HvdV)

Patrick van Domburg (PvD)
Esther Wieringa (EW)

Vaste gasten

Henk Koster (HK, SIKB)
Theo van Oeffelt (SIKB, verslag)
Jelle de Boer (SIKB)

Afwezig met bericht

Pim Alders
Harrie Winteraeken
Kinie Esser (vervangen door MvdL)
Dan Vis
John Jansen

Toelichters/gasten

Berta Buurman (I O&E)

Werkt bij

Rijksdienst Cultureel Erfgoed
Universiteit van Amsterdam
Gemeente Deventer
BPD
RWS
BIAX
SAXION
Het Oversticht
Vestigia
Antea Group
OD Rivierenland
Inspectie O&E
Arcadis
ADC Archeoprojecten

SIKB

Afgevaardigd door

RCE/Rijk
Archon
CGA
NEPROM
RWS
BAP/SAMPL
SAXION/Onderwijs
IPO/IWC
VOiA
VOiA
VNG
IO&E/Rijk
NVAO
NVAO

Voorzitter
Secretaris (verslag)

Opening en vaststellen agenda**13.30 uur**

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Berta Buurman is namens de inspectie I & OE aanwezig en zal dit jaar Susanne Boogert opvolgen die met pensioen gaat.

Onderwerpen ter besluitvorming/vaststelling m.b.t. BRL SIKB 4000/KNA**13.40**

Bijlage 1-1 Advies inhoudelijke scope en structuur KNA 5.0
Bijlage 1-2 Voortgangsrapportage project KNA 5.0 maart 2023
Toelichting door: Bjørn Smit (vz Regiegroep KNA 5.0)

Kennis van kwaliteit in bodembeheer

1. Ter besluitvorming: Advies inhoudelijke scope en structuur KNA 5.0

Toelichting: In het kader van het project 'herziening KNA 5.0' wordt ter besluitvorming aangeboden het 'Advies inhoudelijke scope en structuur KNA 5.0'. Hierin wordt het CCvD Archeologie geadviseerd over

- *de onderwerpen die inhoudelijk nader uitgewerkt kunnen worden en – afhankelijk van de uitkomst daarvan – tot definitieve normteksten van KNA 5.0 uitgewerkt kunnen worden.*
- *de structuur van de KNA 5.0 waarin de definitieve normteksten gevat kunnen worden en nadien aan het archeologisch werkveld beschikbaar gesteld kunnen worden.*
- *een aanpassing van de oorspronkelijke planning voor het vervolg van het 'project herziening KNA 5.0'*

Voor een efficiënte besluitvorming bevat het advies een aparte paragraaf 'beslispunten'.

Separaat is bijgevoegd de Voortgangsrapportage project KNA 5.0, die na behandeling door het CCvD Archeologie vrijgegeven kan worden voor openbare publicatie.

- Het CCvD Archeologie wordt gevraagd om in te stemmen met de voorstellen uit het advies, samengevat in de paragraaf 'beslispunten'.
- Het CCvD Archeologie wordt gevraagd de Voortgangsrapportage vrij te geven voor publicatie.

Bespreking CCvD

Na een introductie door de voorzitter geeft Bjørn Smit als gekozen voorzitter van de Regiegroep een terugblik op het afgelopen proces en de bijeenkomsten met de Regiegroep. Er was sprake van discussie en harmonie; op één onderdeel van het advies is er sprake van een minderheidsstandpunt. In de gesprekken kwamen ook onderwerpen aan bod die buiten de KNA liggen, maar die wel aandacht nodig hebben. Die zouden geadresseerd moeten worden, ook in het licht van het rapport van de Raad voor Cultuur. Het is nu de tijd om je als beroepsgroep te verenigen. Met de KNA alleen los je het niet op. Hans Koopmanschap vult hierop aan dat niet alles wat nu buiten de scope valt later alsnog hoeft te worden toegevoegd.

Vanuit de NVAO zijn er bij monde van Floris van Oosterhout grote zorgen over het proces en waar het toe moet leiden. De NVAO mist een gebrek aan focus en prioritering. Ook zijn er grote zorgen over hoe dit allemaal georganiseerd moet worden. Het project is te groot en we hebben nog niet eens een KNA 4.2-versie. De angst leeft dat het systeem alleen maar zwaarder wordt en niet lichter en dat laatste zou het uitgangspunt moeten zijn.

Het CGA reageert hierop bij monde van Bart Vermeulen dat dit in de scope zit maar er nog niet nadrukkelijk genoeg staat. Met die kanttekening en met meer tijd voor de herziening is er vanuit het CGA geen bezwaar.

IPO bij monde van Suzanne Wentink sluit zich hierbij aan. Dus doorgaan met voldoende aandacht of het allemaal past.

De VOiA heeft ook zorgen over met name de organisatie en bemensing van werkgroepen. Is het allemaal wel haalbaar? Zou het CCvD zelf niet zaken kunnen doen? Hierop is de reactie om het draagvlak niet uit het oog te verliezen. De lijst ziet er misschien afschrikwekkend uit maar in de praktijk kan dat nog weleens meevallen, mogelijk met prioritering.

De voorzitter adviseert om zoveel mogelijk werk te verzetten met bestaande groepen en alleen waar je nieuwe mensen bij wilt hebben te kijken of dat ook kan.

RWS vraagt bij monde van Eli Gehasse aandacht voor draagvlak en communicatie en terugkoppeling

De NVAO wijst op het feit dat er twee deelproducten zouden liggen ter besluitvorming. Dat is nu één stuk hetgeen niet conform PvA is en niet de scope vormt, want geen prioritering. De NVAO heeft daardoor onvoldoende beeld welk proces we nu ingaan. Bjørn Smit geeft als voorzitter van de Regiegroep aan dat expliciet gekozen is om niet te prioriteren als Regiegroep. Hoe zwaar iets weegt kan bij de uitwerking worden uitgezocht. Ook is er geprobeerd om recht te doen aan wensen vanuit het

Kennis van kwaliteit in bodembeheer

veld. Dat vraagt nog om gesprekken om al dan niet tot consensus te komen. Bart Vermeulen vult aan dat daarom ook het advies is om het proces met 3 maanden te verlengen. Op dit punt wordt ook aandacht gevraagd door de VOiA voor de lijst NVAO. Die zou bijvoorbeeld prioriteit kunnen krijgen.

De voorzitter geeft hierop aan dat het CCvD ook zelf prioritering zou kunnen aanbrengen zoals voor het oppakken van de NVAO lijst en het verminderen van regeldruk.

Jelle de Boer geeft namens SIKB een reactie op de discussie: Sommige onderwerpen hangen nauw samen zoals wetenschap en PvE. Naast structuur en toekomstbestendigheid van de KNA en BRL is ook gesproken over het actueel zijn van de KNA. De KNA 4.1/4.2 is dezelfde als de KNA 1.0 van meer dan 20 jaar geleden. Problemen worden telkens opgelost door nu niet ook diepgaand in de structuur aanpassingen te doen. Het advies is om structuur en inhoud bij elkaar te houden. Qua proces kan je voor een deel voortborduren op eerdere groepen o.a. voor depotbeheer. Op sommige onderwerpen is intensiever overleg nodig zoals op toevalsvondsten/maatwerk.

Voor de NVAO is de structuur nog te onduidelijk, waar zegt CCvD dan nu ja tegen is de vraag. De VOiA vraagt aandacht voor het betrekken van de achterban. Hoe ga je hen meekrijgen.

Besluit CCvD

- Het CCvD stelt de scope niet vast
- Wel wordt de notitie wordt zonder besispunten gepubliceerd met oplegger als *work in progress* om anderen in kennis te stellen. De VOiA wil daarbij graag als woord ontwikkeling KNA 5.0 ipv herziening.
- De komende maanden zal de scope verder worden uitgewerkt, evenals de structuur.
- In juni zal de Regiegroep over de voortgang rapporteren.
- Op 25 september ligt de definitieve scope voor ter besluitvorming en een uitgewerkte structuur.

4. Ter bespreking: Financiën SIKB i.r.t. Jaarprogramma

Toelichting door: Henk Koster (a.d.v. PPT)

Bijlage 4 Jaarplan 2023

Toelichting: Het CCvD heeft het programmabureau van SIKB verzocht om meer duiding over de activiteiten en financiële onderbouwing daarbij. Dit cf. het Reglement.

- *Jaarplan 2023 (o.v.b. bespreking CCvD vastgesteld door SIKB bestuur)*

Op verzoek van het CCvD is dit agendapunt naar voren gehaald.

Toelichting Henk Koster

Henk Koster geeft aan de hand van de cijfers van 2022 de totale inkomsten en uitgaven van SIKB aan, en het percentage dat daarbinnen de sector Archeologie inneemt (14%). De inkomsten voor Archeologie komen met name vanuit OCW, UvW, IPO en diverse afdrachten uit de private sector. De uitgaven zijn vooral programmalasten, projecten, het CCvD, het Actorregister en communicatieve inspanningen.

Henk Koster zegt toe dat vanaf heden in de juni- en decembervergadering van het CCvD de financiële gegevens t.a.v. projecten zullen worden geagendeerd in de vorm zoals hier gepresenteerd.

Bespreking CCvD

Op een vraag of de inkomsten zijn gelabeld, is het antwoord, 'deels, daar waar het gaat om subsidies voor bepaalde projecten'.

Een terugkerende vraag is of er ruimte is voor vacatiegelden. Het antwoord daarop is nee, om twee redenen: budgettair past dat niet omdat prioriteit wordt gegeven aan projecten. Een tweede reden is dat voor geen van de CCvD's, Programmaraden en andere adviescolleges of begeleidingscommissies binnen SIKB die financiële ruimte bestaat.

Hans Koopmanschap meldt dat vanuit de sector direct aan OCW de vraag is voorgelegd om meer ruimte te gaan bieden voor vacatiegelden, in brede zin. Dit omdat de VOiA geen kans ziet de inbreng van haar leden financieel te compenseren.

Besluit CCvD

Het Jaarplan 2023 is vastgesteld. Het CCvD is akkoord met de halfjaarlijkse wijze van presentatie van de activiteiten en financiële onderbouwing.

2. Ter besluitvorming: Opdrachtomschrijving verkenning Bachelor/Master

Bijlage 2 Concept opdrachtomschrijving

Toelichting door: Esther Wieringa

Toelichting: Zoals besproken in het CCvD Archeologie van december -en conform het Jaarplan 2023- heeft het Programmabureau SIKB een concept opdrachtomschrijving opgesteld ten behoeve van de uit te voeren verkenning met advies aan het CCvD. Deze verkenning is een vervolgstap op de in 2022 gevoerde rondetafelgesprekken rond de positie van de Bachelor/Master in de KNA en alternatieve wijze voor toetreding en doorgroei op basis van competenties.

- Het CCvD Archeologie wordt gevraagd in te stemmen met de opdrachtomschrijving.
- Welke wensen zijn er vanuit het CCvD t.a.v. proces (Plan van Aanpak, klankbord).

Bespreking CCvD

Op verzoek van het CCvD wordt tijdens de vergadering de uitkomst van het rapport – ‘deze verkenning’ gepreciseerd. Het zal gaan om een advies, geen besluit. Dat laatste is voorbehouden aan het CCvD.

Van diverse kanten, waaronder het IPO, wordt tijdens de verkenning aandacht gevraagd voor het te vormen draagvlak. ‘Voorgestelde oplossingen moeten kunnen rekenen op voldoende steun binnen de sector.’ Daarnaast wordt gevraagd hoe snel geschakeld kan worden met het ministerie van OCW waar het gaat om voor te stellen voorwaarden vanuit de overheid.

Toegezegd wordt dat er tussentijds ruimte zal zijn voor een breed te voeren overleg.

De laatste zin op pagina 1 van het voorstel: ‘Dit wordt uitgevoerd in het project ‘herziening KNA 5.0’ en valt buiten deze verkenning’ leidt tot enige discussie, maar wordt afgehamerd omdat eerder door het CCvD zo is besloten.

Besluit CCvD

Het CCvD gaat akkoord met het voorstel, met in acht name van:

1. Een aanpassing onder punt 4.1: ‘Onderzoek in hoeverre de wijziging het mogelijke “glazen plafond” oplost dat Ba’s op dit moment binnen het kwaliteitssysteem ervaren? - Dit dient eerder aan bod te komen;
2. Het vormen van een begeleidingscommissie, bestaande uit Femke Tomas, Hans Koopmanschap. Bart Vermeulen geeft aan hier zelf geen zitting in te willen nemen om (vermeende) belangenverstrengeling te voorkomen. Hij zoekt een vervanger.

3. Ter besluitvorming: Opdrachtomschrijving verkenning status KNA protocollen

Bijlage 3.1 Opdrachtomschrijving (aangepast)

Bijlage 3.2 Reacties CCvD leden op de opdrachtomschrijving

Toelichting door: Esther Wieringa

Toelichting: In het CCvD Archeologie is de vrijwilligheid van een aantal KNA Protocollen de afgelopen jaren meermaals besproken. Het CCvD heeft in het jaarplan van 2022 besloten over vervolgvragen naar aanleiding van de Evaluatie van het Kwaliteitssysteem en de knelpuntenlijst. De eerste versie van de opdrachtomschrijving voor de uit te voeren verkenning is in december besproken, daarop is een aangepaste versie rondgestuurd met verwerking van de

opmerkingen. Via de mailronde rezen er nieuwe vragen t.a.v de aanpak en het proces. Daarop is besloten het onderwerp opnieuw te agenderen in maart 2023.

- Het CCvD Archeologie wordt gevraagd om in te stemmen met de Opdrachtschrijving.
- Welke aanvullende eisen zijn er t.a.v. de opdracht/uitvoering van de verkenning?
- Welke wensen zijn er vanuit het CCvD t.a.v. proces (Plan van Aanpak, klankbord)?

Bespreking CCvD

Benadrukt wordt het belang van een behoeftepeiling, waarin duidelijk verschil wordt gemaakt tussen de diverse certificaten. 'Wanneer het een kwaliteitsanalyse wordt, is dat alleen maar beter', wordt gesteld en in hoeverre de geïnterviewden een kwaliteitsverschil zien tussen producten die wel en producten die niet onder certificaat zijn uitgevoerd. Belangrijk wordt ook geacht dat de ingevoerde data (lees: verslaglegging van de interviews) niet leiden tot discussie achteraf. De letterlijke tekst van de interviews blijft bij het Programmabureau en kan op verzoek en met reden worden opgevraagd.

Gevraagd wordt om in de te houden reeks van interviews een extra provinciale depothouder mee te nemen, om tot een vollediger beeld te komen. Dat zal gebeuren.

Ook wordt gevraagd om meer aandacht te geven aan de grotere, gecertificeerde bureaus. Ook dit wordt meegenomen. Dan wordt er ook aandacht gevraagd voor een gemeentelijke depothouder, en een bedrijf zonder certificaat. Alle verzoeken worden gehonoreerd, met de kanttekening dat er voldoende balans moet blijven tussen verschillende actoren. Een en ander zal wel leiden tot een iets aan te passen planning.

Besluit CCvD

Het CCvD gaat onder voorbehoud van de opmerkingen akkoord met de opdrachtschrijving.

5. Ter bespreking: Brief OCW n.a.v. rapport Raad voor Cultuur: Archeologie bij de tijd

Bijlage 5.1 Brief staatssecretaris OCW

Bijlage 5.2 Notitie SIKB n.a.v. brief

Op 10 februari 2022 verscheen het advies Archeologie bij de tijd van de Raad voor Cultuur. Ook het CCvD is hierbij betrokken geweest. Het advies van de Raad en het met de sector doorlopen traject geven aanleiding tot diverse verbeteracties. De voorgestelde verbeteringen zijn geclusterd in een vijftal thema's:

- 1) Capaciteit en deskundigheid bij gemeenten*
- 2) De kwaliteit en diepgang van archeologisch onderzoek*
- 3) Publieksbereik en publieksparticipatie*
- 4) De archeologische (arbeids)markt*
- 5) Archeologie en de verbouwing van Nederland*

Aan het CCvD worden in het bijzonder vier vragen voorgelegd waarop de Staatssecretaris het CCvD vraagt om te reageren. Ter voorbereiding op de bespreking heeft SIKB ene korte notitie opgesteld waarin de relatie wordt gelegd met de besluitvorming door het CCvD op de scope van de KNA 5.0 en advies voor vervolg waar het niet de scope raakt.

Bespreking CCvD

Het CCvD vraagt zich af waarom nu, in deze vergadering, al een compleet antwoord op de brief met vragen van de staatssecretaris moet worden geformuleerd. Kan nu niet worden volstaan met een ontvangstbevestiging en de toezegging dat in de junivergadering een brief met antwoorden zal worden vastgesteld?

Besluit CCvD

Het CCvD besluit om eenieder kans te geven te reageren op de brief, met als deadline 30 april 2023. Vervolgens zal de secretaris een concept opstellen waarin zoveel als mogelijk de gezamenlijkheid doorklinkt. Dit concept komt in juni ter tafel.

6. Ter vaststelling: Conceptverslag 12 december j.l.

Bijlage Conceptverslag met wijzigingen zb

Opmerkingen bij het verslag

Er zijn geen opmerkingen.

Besluit CCvD

Het CCvD stemt in met het verslag.

Onderwerpen-documenten ter informatie en/of bespreking**16.30****7. Ter informatie: Overleg KNA Gebruikersgroep**

PM Bijlage 7 Verslag KNA Gg 21-02-2023

Toelichting: Op 21 februari j.l. is er een overleg van de KNA Gebruikersgroep geweest. Het CCvD krijgt de verslagen ter kennisname of op verzoek een bespreekpunt voorgelegd.

Er wordt in de vergadering geïnformeerd naar het functioneren van de Gebruikersgroep en hoe de groep dat zelf ervaart. Dit zal worden geagendeerd met daarbij een vertegenwoordiging vanuit het CCvD.

8. Ter informatie: Stand van zaken actualiseren KNA Leidraden IVO/KNA Referentiedocumenten

Bijlage 8.1 Notitie IVO

Bijlage 8.2 KNA Ref. documenten

Toelichting: de leidraden IVO boren (karterend) en IVO proefsleuven dateren van 2012 zijn op onderdelen toe aan een actualisatieronde. In 2021 heeft het CCvD een evaluatie laten uitvoeren naar het gebruik van de KNA leidraden in de praktijk. Ook daar zijn aanbevelingen gedaan ter verbetering van de inhoud en het gebruik. Middels bijgaande notitie wordt het CCvD geïnformeerd over de stappen die gezet zijn en het vervolg.

KNA Referentiedocumenten: In drie navolgende jaren zijn drie archeologische uitvoerders – RAAP, Econsultancy en Archol – gevraagd om op estafettewijze als dataleveranciers hun data in de documenten te zetten. Archol en, in het verlengde daarvan, Universiteit Leiden, kwam echter tot de conclusie dat de data-input van de verschillende partijen onderling verschilt en daardoor moeilijk vergelijkbaar is. Hierop heeft de SIKB aan Archol/Universiteit Leiden gevraagd om de bevindingen te rapporteren en aanbevelingen te formuleren wat betreft vervolgstappen. Dit wordt de komende maanden nader uitgewerkt.

Bespreking CCvD

De actualisatie moet ertoe leiden dat het gebruik van de leidraden wordt verbeterd, waarbij ook de waarderingssystematiek moet worden meegenomen.

Opgemerkt wordt dat het hier in dat geval om een 'heel groot project' gaat, dat het beste is in te plannen in de Jaarplannen voor 2024 en 2025.

9. Ter informatie: Actualiseren Handreiking Archeologie en Ontploffbare Oorlogsresten (OO)

Bijlage 9 Concept PvA

Toelichting: De bestaande handreiking dateert van 2014 en is sterk verouderd met name vanwege nieuwe wet- en regelgeving voor beide werkvelden. De OO verenigingen (o.a. VOMES) hebben SIKB gevraagd de bestaande handreiking te actualiseren. In samenspraak met de oorspronkelijke auteur, de verenigingen OO (o.a. VOMES, VEO) en een nog samen te stellen zal klankbord zal de handreiking een meer eigentijdse vorm krijgen en een geactualiseerde inhoud. Deze activiteit ontbrak ten onrechte nog in het jaarplan 2023 (het jaarplan is daarop aangepast, zie bijlage 4).

- Het CCvD wordt gevraagd om input op het PvA.

Bespreking CCvD

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

Besluit CCvD

De voorzitter vraagt alle leden om uiterlijk 30 april te reageren met eventuele input op het PvA.

10. Mededelingen/W.V.T.T.K.

- [Nieuwe voorzitter bestuur SIKB](#)
- [KNA 5.0 platform](#)
- [SIKB congres 3 oktober 2023](#)
- Het driemaandelijks Harmonisatieoverleg van certificerende en toetsende instellingen – zoals gepland in maart 2023 - is geannuleerd. In plaats daarvan heeft een informeel overleg plaatsgevonden over voortgang van en inbreng namens CI-en in het project Herziening KNA 5.0.

Volgende vergaderingen van het CCvD in 2023:

Woensdagmiddag 21 juni 13.30 - 16.30 Amersfoort (RCE- Drentse Aa zaal)

Maandagochtend 25 september 10.00 - 13 uur (Amersfoort, Observant)

Woensdagmiddag 13 december 13.30 - 16.30 (IJsselstein, gemeentehuis - raadzaal)

11. Rondvraag en afsluiting

17.00

Susanne Boogert meldt dat zij vanaf de eerstvolgende vergadering wordt vervangen door Berta Buurman. Zijzelf gaat met pensioen. Binnenkort wordt de vacature voor haar opvolging bij de inspectie gepubliceerd.

Opgemerkt wordt dat de in de vrijwel gereed zijnde KNA 4.2 het auteursrecht op fotografie moet worden aangepast aan de definities daarover in de bestaande wet- en regelgeving.

Esther Wieringa meldt dat de Commissie Opleidingen met een advies zal komen betreffende het actualiseren van de bestaande Gelijktellingsregeling. Dit naar aanleiding van een individueel geval van een archeoloog waarbij het curriculum veel archeologie bevat, maar het toch niet past binnen de eisen. Gevraagd wordt omwille van de tijd om hierop besluitvorming te vragen middels een schriftelijke ronde.

Voorts meldt zij dat als vervolg op een rondetafelbijeenkomst in mei 2022 over het omgaan met menselijke resten, er een vervolgbijeenkomst zal worden belegd, waarna het CCvD een Plan van Aanpak voorgelegd zal krijgen dat moet leiden tot een richtlijn.

De voorzitter sluit de vergadering en dankt een ieder voor de bijdragen.